

**Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут**

Кафедра судочинства

Костів І.Я.

ЮРИДИЧНА КЛІНІЧНА ОСВІТА

**методичні вказівки для підготовки до семінарських
занять студентів 3-го курсу денної та заочної форм
навчання спеціальності «Право»**

Івано-Франківськ, 2025

УДК 347.919.2(477)(075.8)

Затверджено на засіданні кафедри судочинства навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (**протокол № 1 від « 28» серпня 2024 року**)

Схвалено науково-методичною радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (**протокол № 2 від «29» листопада 2024 року**)

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (**протокол №4 від 5 грудня 2024 року**).

Рецензенти:

Петечел Надія Михайлівна: кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри судочинства навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Остап'як Микола Михайлович: доктор філософії у галузі права, викладач кафедри теорії та історії держави і права навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Костів І. Я. ЮРИДИЧНА КЛІНІЧНА ОСВІТА: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять здобувачів денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право». » Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», 2025. 27 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану НН юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника і призначені для проведення семінарських занять з дисципліни «Юридична клінічна освіта». У вказівках викладені: програма навчальної дисципліни, перелік тем для опрацювання, а також перелік рекомендованих джерел. До кожної теми подано методичні рекомендації, питання для вивчення, питання для самоконтролю, тематика рефератів, тести та індивідуальні завдання. Методична розробка призначена для студентів, аспірантів, викладачів.

УДК 347.919.2(477)(075.8)

© Костів І.Я., 2025

© Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025

ЗМІСТ

Вступ	4
Програма навчальної дисципліни.....	5
Теми семінарських занять для денної форми навчання.....	7
Тема 1. Юридичні клініки: історія становлення та розвитку, їх мета і завдання.....	7
Тема 2. Професійна етика у діяльності юридичних клінік	8
Тема 3. Основи менеджменту юридичної клініки.....	10
Тема 4. Підготовка та проведення інтерв'ювання	12
Тема 5. Безпосереднє надання правової допомоги	13
Тема 6. Надання консультацій	15
Тема 7. Підготовка юридичних документів	17
Тема 8. Представництво інтересів клієнтів у різних інстанціях	19
Тема 9. Правопросвітницька робота як напрям діяльності юридичної клініки.....	21
Теми семінарських занять для заочної форми навчання.....	24
Тема 1. Юридичні клініки: історія становлення та розвитку, їх мета і завдання.....	24
Тема 2. Надання консультацій	25

ВСТУП

«Юридична клінічна освіта» як навчальна дисципліна є однією з дисциплін за вибором студента для підготовки бакалаврів права.

Мета викладання навчальної дисципліни «Юридична клінічна освіта» полягає у виробленні та вдосконаленні у студентів професійних навичок з юриспруденції та юридичної психології, закріплення на практиці навичок, отриманих у результаті їхньої теоретичної підготовки, спрямування уваги студентів до етичних проблем у їхній професійній діяльності; формування у студентів активної громадянської позиції.

До **основних завдань**, які ставляться перед студентами у процесі вивчення цієї дисципліни відносять наступні:

Розкрити мету, завдання діяльності та роль правничих клінік у демократичному громадянському суспільстві;

Сформувати у студентів уявлення про професійну етику, її роль у взаємодії з клієнтами;

Розкрити зміст та роль установчих і локальних документів у роботі юриста на прикладі діяльності правничої клініки;

Навчити правил документування, ведення справ клієнтів;

Навчити використовувати технології у сфері юридичної практики під час вирішення реальних справ; користуватись електронними кабінетами, реєстрами, базами даних та знань; вміти формувати та користуватись електронними документами;

Сформувати і розвивати практичні навички спілкування юриста з клієнтом;

Навчити правилам отримання інформації у справі, інтерв'ювання клієнта, формату опрацювання письмового звернення;

Опанувати алгоритм роботи над справою, набути навичок вироблення правової позиції у справі;

Сформувати та вдосконалити навички складання процесуальних документів і звернень до різних органів та інституцій у процесі практичної роботи юриста;

Ознайомити з особливостями представництва інтересів клієнтів у державних органах;

Ознайомити з психологічними особливостями юридичного консультування та право-просвітницької діяльності;

Сформувати уявлення про практичне право як основу право-просвітницької роботи;

При виконанні завдань, які рекомендовані для самостійної роботи **слід також керуватися** й методичними вказівками, які подані до кожної із тем, які виносяться на семінарське (практичне) заняття.

До кожної з тем подано список нормативних актів та юридичної літератури.

Вивчаючи юридичну літературу слід враховувати зміни, які останнім часом відбулися в законодавстві України.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Юридичні клініки: історія становлення та розвитку, їх мета і завдання

Юридична клінічна освіта: поняття, мета, завдання і соціальна роль. Історія виникнення юридичних клінік. Види і форми правничої клінічної освіти. Право «суспільних інтересів» в діяльності Юридичної Клініки.

ТЕМА 2. Професійна етика у діяльності юридичних клінік

Поняття та складові професійної культури правника. Реалізація міжнародних та національних стандартів професійної етики в діяльності Юридичної Клініки. Етичні стандарти корпоративної культури Юридичної Клініки.

ТЕМА 3. Основи менеджменту юридичної клініки

Основні типи управління юридичною клінікою. Мета і завдання юридичної клініки. Управління персоналом юридичної клініки. Особливості управлінської структури юридичної клініки ПНУ ім. Василя Стефаника.

ТЕМА 4. Підготовка та проведення інтерв'ювання

Підготовка до інтерв'ювання. Встановлення першого психологічного контакту з клієнтом. З'ясування життєвої проблеми, з якою клієнт звернувся до правника/клініки. Завершення інтерв'ю.

ТЕМА 5. Безпосереднє надання правової допомоги

Аналіз фактичних обставин справи. Методика аналізу правової основи. Аналіз доказів. Вироблення позиції по справі. Етапи вироблення та реалізації позиції по справі.

ТЕМА 6. Надання консультацій

Поняття консультиування. Стилi консультиування. Підготовка до консультиування. Підготовка тексту консультиаційного висновку.

ТЕМА 7. Підготовка юридичних документів

Вимоги до форми та змісту правового консультиативного висновку. Структура змісту правового Консультиативного висновку. Особливості складання проектів процесуальних та інших документів.

ТЕМА 8. Представництво інтересів клієнтів у різних інстанціях

Теоретичні засади представництва клієнта. Особливості представництва інтересів клієнта в органах державної влади, місцевого самоврядування, перед

фізичними і юридичними особами. Альтернативні способи вирішення спорів. Медіація.

ТЕМА 9. Правопросвітницька робота як напрям діяльності юридичної клініки

Поняття, роль і значення правової просвіти. Загальні засади правопросвітньої діяльності юридичних клінік. Напрямки і форми правової освіти. «Практичне право» як оптимальна форма правопросвітньої діяльності юридичної клініки.

Теми семінарських занять для денної форми навчання

Семінарське заняття №1

ТЕМА 1. Юридичні клініки: історія становлення та розвитку, їх мета і завдання

Методичні вказівки

«Юридичні клініки: історія становлення та розвитку, їх мета і завдання» є ознайомчою темою з курсу «Юридична клінічна освіта», так як розкриває загальне уявлення про юридичну клініку.

При підготовці до семінарського заняття слід визначити поняття, особливості, цілі та стратегію Юридичних клінік, передумови виникнення та завдання юридичної клінічної освіти, дослідити світову історію виникнення і розвитку юридичних клінік.

Особливу увагу слід приділити дослідженню започаткування юридичного клінічного руху в Україні, причинам виникнення, особливостям створення та функціонування.

Готуючись до семінарського заняття слід проаналізувати типи юридичних клінік залежно від організаційної структури та напрямів роботи

Питання для обговорення

1. Юридична клінічна освіта: поняття, мета, завдання і соціальна роль.
2. Історія виникнення юридичних клінік.
3. Види і форми правничої клінічної освіти.
4. Право «суспільних інтересів» в діяльності Юридичної Клініки.

Тематика рефератів:

- «Роль правничої клініки в суспільних процесах громади та демократичній державі»
- «Внесок правничої клініки в професійний розвиток молодого правника»
- «Потенційні напрямки діяльності правничої клініки»

НОРМАТИВНІ АКТИ ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
2. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI : станом на 31 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text> (дата звернення: 02.01.2025).

3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
4. Про затвердження Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України : Наказ МОН України від 03.08.2006 № 592. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-06#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
5. Стандарти юридичних клінік України: прийняті Асоціацією юридичних клінік України, схвалені Всеукраїнським З'їздом Асоціації юридичних клінік України Протокол № 2 від 19 червня 2014 року. URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/standarti-diyalnosti-yuridichnikh-klirik-ukrajini.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
6. Правнича клінічна освіта в Україні: Навчальний посібник за заг. ред. В. М. Суценка. К.: Ваіте, 2020 274 с. [Електронний ресурс] URL: <https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Textbook-Clinical-Legal-Education.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
7. Основи юридичної клінічної практики: Навчально-методичний посібник За ред. А. О. Галая.– К.: Атіка, 2007.– 204 с. [Електронний ресурс] URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/Osnovy-yurydychnoyi-klirinchnoyi-praktyky.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).

Семінарське заняття №2

ТЕМА 2. Професійна етика у діяльності юридичних клінік

Методичні вказівки

Готуючись до заняття необхідно сформулювати загальне уявлення про етику, визначити основні завдання етики, особливості та значення професійної етики.

При підготовці до семінарського заняття слід встановити взаємозв'язок юридичної етики з етичними принципами діяльності юридичної клініки. Надати характеристику основних етичних принципів діяльності юридичної клініки, таких як принцип чесності та порядності; принцип дотримання законності; принцип незалежності; принцип конфіденційності; принцип домінантності інтересів клієнта; принцип культури поведінки; принцип правильного спілкування з клієнтом; принцип взаємної відповідальності працівників клініки; принцип поваги до юридичної професії та інші принципи.

Питання для обговорення:

1. Поняття та складові професійної культури правника.
2. Реалізація міжнародних та національних стандартів професійної етики в діяльності Юридичної Клініки.
3. Етичні стандарти корпоративної культури Юридичної Клініки.

Практичні завдання

1. До юридичної клініки звернувся клієнт з проханням допомогти у справі про поділ майна подружжя. Клініцист провів першу зустріч, отримав необхідну інформацію по справі, документи та взяв їх в роботу. Під час підготовки консультації куратор та консультант виявили, що два тижні тому до правничої клініки зверталась дружина клієнта з питання щодо майна, яке є спільною сумісною власністю подружжя. При цьому, дружина виявила проблеми у документах щодо нерухомого майна (не завершена процедура приватизації земельної ділянки, про що не знає її чоловік) і звернулася з проханням допомогти у такій справі.

В чому полягає проблема, з якою стикнулись куратор та клініцист?

Чи вбачаєте тут етичну проблему?

Який принцип діяльності правничої клініки порушено чи може бути порушено у вказаній ситуації?

Яким чином має поступити клініцист та куратор з клієнтами: чоловіком та дружиною?

Як запобігти таким ситуаціям у майбутньому?

2. До юридичної клініки звернувся клієнт: він отримав відмову органів соціального захисту у здійсненні перерахунку суми одноразової грошової допомоги (як учасник бойових дій). Клієнт просить допомогти з оскарженням відмови, написати позовну заяву. Клініцист надав консультацію, отримав документи та матеріали справи. За правилами роботи юридичної клініки - документи клініцист готує 2 тижні. Про це поінформували клієнта і одразу призначили наступну зустріч через 2 тижні. Під час роботи з документами, клініцист виявив, що строк звернення до суду для оскарження відмови органів соціального захисту спливає через 2 дні. Однак, клієнт нічого про це не сказав і не був проти того, щоб документи були готові через 2 тижні. На думку клініциста, він має 2 тижні на підготовку документів, адже так передбачено правилами роботи правничої клініки та й залікова сесія розпочалась і необхідно зробити багато завдань з інших дисциплін.

В чому полягає проблема, описана у кейсі?

Як мав поступити клініцист, виявивши проблему зі скороченими строками?

Що має перевагу: навчальна складова чи все ж інтереси клієнта?

Як ви б вирішили дану проблему, з урахуванням балансу між навчальною та соціальною цілями правничої клініки?

НОРМАТИВНІ АКТИ ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Правнича клінічна освіта в Україні: Навчальний посібник за заг. ред. В. М. Сущенка. К.: Ваіте, 2020 274 с.
2. Модуль 12 «Доброчесність, етика і право» з Серії університетських модулів з питань доброчесності та етики: URL: https://www.unodc.org/documents/e4j/IntegrityEthics/E4J_Integrity_and_Ethics_Module_12_final_UKR.pdf (дата звернення: 02.01.2025).

3. Хвоцинський О. Місії вільної юридичної професії в суспільствах, які перебувають у трансформації [Електронний ресурс]. URL: <http://uba.ua/ukr/news/4956/> (дата звернення: 02.01.2025).
4. Сущенко В.М. Правосвідомість правника у контексті доктрини верховенства права В.М. Сущенко Загальнотеоретичне правознавство, верховенство права та Україна: зб. наук. статей гол. ред. Андрій Мелешевич. К.: Дух і Літера, 2013. С. 364-377.
5. Сущенко В.М. Професійна відповідальність правника: навч. посіб. для студ. вищих юрид. навч. закладів В.М. Сущенко. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. 236 с
6. Поняття та види професійної таємниці. Малига В.А., Станкевич В.Л. «Конфіденційність» та «професійна таємниця» як юридичні категорії: зміст та співвідношення понять Європейські перспективи. 2012. № 4. ч. 1. С. 24-32.
7. Курс на платформі Prometheus – Конфлікт інтересів: треба знати! URL: https://edx.prometheus.org.ua/courses/coursev1:NAZK+COI101+2017_T3/about (дата звернення: 02.01.2025).
8. Роз'яснення Ради адвокатів України щодо наявності або відсутності конфлікту інтересів під час здійснення адвокатом захисту клієнта від 4.07.2015, рішення № 7 URL: <http://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/rishennya/2015.07.04-rishennya-7.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
9. Роз'яснення Ради адвокатів України щодо окремих умов застосування положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» і Правил адвокатської етики від 23 квітня 2016, рішення № 103 URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2016-04-23-rshennya-rau-103_573594d583c9c.pdf (дата звернення: 02.01.2025).
10. Сущенко В.М. Європейські та міжнародні стандарти правничої професії в контексті функціонування правової системи України В.М. Сущенко Наукові записки НаУКМА. Т. 181: Юридичні науки. 2016. С. 22-25.
11. Правила адвокатської етики [Електронний ресурс]. URL: <http://vkdkka.org/pravil-advokatskoji-etiki>. (дата звернення: 02.01.2025).

Семінарське заняття №3

ТЕМА 3. Основи менеджменту юридичної клініки

Методичні вказівки

Роль і значення цієї теми в межах курсу «Юридична клінічна освіта» обумовлена важливістю розуміння мети та завдань юридичної клініки, структури та типів юридичних клінік.

При підготовці до семінарського заняття слід проаналізувати Положення про юридичну клініку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Питання для обговорення

1. Основні типи управління юридичною клінікою.
2. Мета і завдання юридичної клініки.
3. Управління персоналом юридичної клініки.
4. Особливості управлінської структури юридичної клініки ПНУ ім. Василя Стефаника.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні типи управління юридичною клінікою.
2. Визначте мету та основні завдання юридичної клініки.
3. Розмежуйте повноваження працівників юридичної клініки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
4. Як здійснюється управління персоналом юридичної клініки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Практичні завдання

1. Схематично зобразіть структуру юридичної клініки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

НОРМАТИВНІ АКТИ ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
2. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI : станом на 31 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
4. Про затвердження Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України : Наказ МОН України від 03.08.2006 № 592. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-06#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
5. Стандарти юридичних клінік України: прийняті Асоціацією юридичних клінік України, схвалені Всеукраїнським 3'їздом Асоціації юридичних клінік України Протокол № 2 від 19 червня 2014 року. URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/standarti-diyalnosti-yuridichnikh-klinik-ukrajini.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
6. Правнича клінічна освіта в Україні: Навчальний посібник за заг. ред. В. М. Сущенко. К.: Ваіте, 2020 274 с. [Електронний ресурс] URL: <https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Textbook-Clinical-Legal-Education.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).

7. Основи юридичної клінічної практики: Навчально-методичний посібник
За ред. А. О. Галая.– К.: Атіка, 2007.– 204 с. [Електронний ресурс] URL:
<https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/Osnovy-yurydychnoyi-klinichnoyi-praktyky.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).

Семінарське заняття №4

ТЕМА 4. Підготовка та проведення інтерв'ювання

Методичні вказівки

Метою проведення інтерв'ювання є отримання від клієнта інформації, яка має юридичне значення, на основі якої студент-консультант юридичної клініки запропонує клієнту варіанти вирішення проблеми, що виникла.

Під час проведення інтерв'ю студент-консультант повинен пам'ятати, що клієнт має:

- *розповісти про свою проблему так, як він її розуміє;*
- *отримати інформацію про юридичні послуги і те, як вони можуть допомогти йому;*
- *отримати інформацію про процедуру отримання юридичних послуг.*

Водночас самому студенту-консультанту необхідно:

- *поінформувати особу про те, якого роду допомогу і в якому обсязі вона може отримати;*
- *отримати точну й повну інформацію про проблему особи;*
- *повідомити особі додаткову інформацію про можливі засоби правового захисту;*
- *стимулювати особу активно сприяти встановленню істини у справі*

Питання для обговорення

1. Підготовка до інтерв'ювання.
2. Встановлення першого психологічного контакту з клієнтом.
3. З'ясування життєвої проблеми, з якою клієнт звернувся до правника/клініки.
4. Завершення інтерв'ю.

Практичні завдання

1. Опрацювати у навчальному посібнику “Правнича клінічна освіта в Україні” розділ про типи клієнтів (класифікація розроблена Костянтином Ємельяновим та Юлією Матвєєвою (Правнича клінічна освіта в Україні: Навчальний посібник / за заг. ред. В. М. Суценка. – К.: Ваіте, 2020 – с.127 <https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Textbook-Clinical-Legal->

[Education.pdf](#))

2. Провести симуляцію інтерв'ювання: 2 студенти беруть інтерв'ю у команді, 3-й студент грає роль клієнта.

НОРМАТИВНІ АКТИ ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
2. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI : станом на 31 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
4. Про затвердження Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України : Наказ МОН України від 03.08.2006 № 592. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-06#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
5. Стандарти юридичних клінік України: прийняті Асоціацією юридичних клінік України, схвалені Всеукраїнським З'їздом Асоціації юридичних клінік України Протокол № 2 від 19 червня 2014 року. URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/standarti-diyalnosti-yuridichnikh-klinik-ukrajini.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
6. Правнича клінічна освіта в Україні: Навчальний посібник за заг. ред. В. М. Суцєнка. К.: Ваїте, 2020 274 с. [Електронний ресурс] URL: <https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Textbook-Clinical-Legal-Education.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
7. Основи юридичної клінічної практики: Навчально-методичний посібник За ред. А. О. Галая.– К.: Атіка, 2007.– 204 с. [Електронний ресурс] URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/Osnovy-yurydychnoyi-klinichnoyi-praktyky.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).

Семінарське заняття №5

ТЕМА 5. Безпосереднє надання правової допомоги

Методичні вказівки

Найбільш складним та відповідальним етапом в роботі юриста з клієнтом є аналіз справи та вироблення по ній позиції.

Взагалі під аналізом розуміють розумовий процес розкладання об'єкта на елементи. Юридичний аналіз - це процес дослідження окремих структурних складових справи з метою вироблення конкретної позиції щодо неї.

Найпоширенішою методикою аналізу справи та вироблення по ній позиції, є методика, що охоплює чотири етапи: аналіз фактичних обставин

справи; аналіз правової основи; аналіз доказів; вироблення позиції по справі.

Питання для обговорення

1. Аналіз фактичних обставин справи.
2. Методика аналізу правової основи.
3. Аналіз доказів.
4. Вироблення позиції по справі.
5. Етапи вироблення та реалізації позиції по справі.

Питання для самоконтролю

1. *Що передбачає аналіз фактичної основи справи?*
2. *Як здійснюється аналіз доказів?*
3. *Що включає в себе вироблення позиції по справі?*
4. *Як реалізується позиція по справі?*

Практичні завдання

1. Опрацювати у навчальному посібнику “Правнича клінічна освіта в Україні” розділ про типи клієнтів (класифікація розроблена Костянтиним Ємельяновим та Юлією Матвєєвою (Правнича клінічна освіта в Україні: Навчальний посібник / за заг. ред. В. М. Суценка. – К.: Ваіте, 2020 – с.127 <https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Textbook-Clinical-Legal-Education.pdf>) та запропонувати варіанти комунікації в умовах онлайн-комунікації.

2. Провести аналіз фактичних обставин, правової основи та виробити позицію по справі згідно фабули: *10 лютого 2025 року директор загальноосвітньої школи № 6 м. Ужгорода звільнив викладача фізкультури Д. за прогул. Д. хоче поновитися на роботі, оскільки, як він вважає, будучи відсутнім на робочому місці півтора години, прогулу не вчинив.*

НОРМАТИВНІ АКТИ ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
2. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI : станом на 31 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
4. Про затвердження Типового положення про юридичну клініку вищого

навчального закладу України : Наказ МОН України від 03.08.2006 № 592. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-06#Text> (дата звернення: 02.01.2025).

5. Стандарти юридичних клінік України: прийняті Асоціацією юридичних клінік України, схвалені Всеукраїнським З'їздом Асоціації юридичних клінік України Протокол № 2 від 19 червня 2014 року. URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/standarti-diyalnosti-yuridichnikh-klirik-ukrajini.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).

6. Правнича клінічна освіта в Україні: Навчальний посібник за заг. ред. В. М. Сущенко. К.: Ваіте, 2020 274 с. [Електронний ресурс] URL: <https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Textbook-Clinical-Legal-Education.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).

7. Основи юридичної клінічної практики: Навчально-методичний посібник За ред. А. О. Галая.– К.: Атіка, 2007.– 204 с. [Електронний ресурс] URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/Osnovy-yurydychnoyi-klirichnoyi-praktyky.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).

8. Кодекс законів про працю України : Кодекс України від 10.12.1971 № 322-VIII : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 21.01.2025).

Семінарське заняття №6

ТЕМА 6. Надання консультацій

Методичні вказівки

Консультавання клієнта є ключовим етапом роботи над справою. У багатьох справах консультавання не є завершальним етапом роботи, особливо коли йдеться про судове представництво. У такій ситуації справи часто проходять кілька етапів консультавання.

Проте значення консультавання полягає у тому, що саме у ньому найяскравіше виявляється та послуга, заради отримання якої звернувся клієнт до Юридичної клініки.

Консультавання є складовою частиною діяльності будь-якого юриста. Консультавання - це особливий вид інтелектуальної та практичної взаємодії юриста і клієнта, з допомогою якої юрист сприяє клієнту в прийнятті рішень.

Питання для обговорення

1. Поняття консультавання.
2. Стилї консультавання.
3. Підготовка до консультавання.
4. Підготовка тексту консультаційного висновку.

Практичні завдання

На основі поданих фабул провести симуляцію консультування: 2 студенти консультують у команді, 3-й студент грає роль клієнта.

Фабула 1:

До юридичної клініки звернувся клієнт з проблемним кредитом у банку. Ще у далекому 2012 році він користувався кредитною картою: то брав, то повертав кошти, знову брав і не завжди повертав. Через захворювання на ігromанію, кредит зріс. А клієнт перестав віддавати тіло кредиту та нараховані відсотки. Через певний період часу клієнт отримав позов, у якому банк вимагав стягнути суму, вдвічі більшу за тіло кредиту. Клієнт звернувся за допомогою, адже надійшла повістка про призначення судового засідання.

Завдання для студента-клієнта: користуючись класифікацією проблемних клієнтів (навчальний посібник «Правнична клінічна освіта» с.128-131) зіграти роль проблемного клієнта (Категорія «Балакучий» або «Мовчазний»).

Завдання для групи: слідкувати за дотриманням структури інтерв'ю, дотримання етичних принципів під час консультування та чи враховано рекомендації при налагодженні комунікації з відповідною категорією клієнтів.

Фабула 2:

Звернулась клієнтка за отриманням правової допомоги. Вона випадково виявила через електронний сервіс, що банк подав на неї позов до суду і слухання призначено через пару днів. Оскільки вона проживає не за місцем реєстрації, то повісток не отримувала. Погодитись погасити всю вказану в позові суму в повному обсязі вона не може через складне матеріальне становище. Що їй порадити? Завдання для студента-клієнта: користуючись класифікацією проблемних клієнтів (навчальний посібник «Правнична клінічна освіта» с.128-131) зіграти роль проблемного клієнта (Категорія «Хитрун» або «Недовірливий»).

Завдання для групи: слідкувати за дотриманням структури інтерв'ю, дотримання етичних принципів під час консультування та чи враховано рекомендації при налагодженні комунікації з відповідною категорією клієнтів.

Фабула 3:

До військовослужбовця, учасника бойових дій, банком подано позов про стягнення заборгованості за кредитним договором. Клієнт просив допомогти із підготовкою заперечень на позовну заяву щодо списання суми відсотків за кредитом, адже проходив військову службу.

Завдання для студента-клієнта: користуючись класифікацією проблемних клієнтів (навчальний посібник «Правнична клінічна освіта» с.128-131) зіграти роль проблемного клієнта (Категорія «Сутяжник» або «Нав'язливий»).

Завдання для групи: слідкувати за дотриманням структури інтерв'ю, дотримання етичних принципів під час консультування та чи враховано рекомендації при налагодженні комунікації з відповідною категорією клієнтів.

НОРМАТИВНІ АКТИ ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Правнича клінічна освіта в Україні: Навчальний посібник за заг. ред. В. М. Сущенко. К.: Ваіте, 2020 274 с. [Електронний ресурс] URL: <https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Textbook-Clinical-Legal-Education.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
2. Основи юридичної клінічної практики: Навчально-методичний посібник За ред. А. О. Галая.– К.: Атіка, 2007.– 204 с. [Електронний ресурс] URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/Osnovy-yurydychnoyi-klinichnoyi-praktyky.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
3. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV : станом на 10 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 10.01.2025).
4. Про споживче кредитування : Закон України від 15.11.2016 № 1734-VIII : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#Text> (дата звернення: 10.01.2025).
5. Цивільний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 10.01.2025).

Семінарське заняття №7

ТЕМА 7. Підготовка юридичних документів

Методичні вказівки

Метою діяльності юридичної клініки є формування у студентів старших курсів юридичних закладів вищої освіти/факультетів практичних умінь та навичок щодо застосування відповідних правових норм в процесі консультування особи, яка звернулась по правничу допомогу. Відповідно, кінцевим результатом діяльності клініки є набуття та закріплення студентом-консультантом практичних навичок застосовування своїх правових знань у конкретних життєвих обставинах шляхом підготовки та надання консультації у формі обґрунтованого письмового консультативного висновку.

Таким чином, набуті знання та навички у складанні письмового висновку допоможуть правнику у майбутньому на належному рівні готувати процесуальні та інші документи, у тому числі й поза його суто професійною діяльністю.

Крім того, в процесі підготовки письмових правових Консультативних висновків студенти-консультанти юридичної клініки набувають практичних умінь та навичок щодо правильної правової кваліфікації фактичних обставин

справи.

Питання для обговорення

1. Вимоги до форми та змісту правового консультативного висновку.
2. Структура змісту правового Консультативного висновку.
3. Особливості складання проектів процесуальних та інших документів.

Практичні завдання

Скласти:

- 1) юридичну консультацію
- 2) позовну заяву
- 3) відзив на позовну заяву (слід використати позовну заяву клієнта юридичної клініки, із знеособленням даних)

Фабули, які можна використати для консультації та позовної заяви:

1. Для консультації:

Клієнт уклав договір про отримання споживчого кредиту терміном на 5 років. На період оформлення кредиту він працював і отримував пенсію. Зараз він втратив роботу, залишилась лише пенсія. Ставка по кредиту фіксована. За 10 місяців користування кредитом клієнт повернув 32000 тисячі із позичених 48000. Також, за його словами, в суму погашення включено 10000 гривень страховки. Про страхування він не знав. Відповідно, на разі, сума заборгованості необґрунтовано завищена і він не має змоги її оплатити. Він звернувся до банку з вимогою зменшення кредитної ставки. Однак, банк пропонує перекредитування. Клієнта це не влаштовує.

Його цікавить: Чи обґрунтовано сума страховки додана до суми кредиту?

Чи можна зменшити кредитну ставку не перекредитувавшись на довший термін, як банк пропонує?

Які права він має як споживач, оскільки це споживчий, готівковий кредит?

Чи можливо визнати договір кредитування недійсним, так як були порушені норми, що регулюють відносини захисту прав споживачів?

Завдання: потрібно викласти письмово відповідь на поставлені питання з аналізом конкретних обставин справи клієнта та судової практики, запропонувати варіанти вирішення проблеми. Також дослідити питання можливості визнання договору недійсним.

2. Завдання для консультації та позовної заяви:

До юридичної клініки звернувся клієнт зі статусом учасника бойових дій: Приватний виконавець наклав арешт на його рахунок в зв'язку з простроченням строку повернення кредиту. За інформацією від клієнта, всі

нарахування відсотків та штрафів за кредитом є незаконними, бо згідно законодавства військовослужбовці звільняються від сплати процентів, штрафів та пені на певний період.

Клієнт хоче подати в суд на рішення приватного виконавця(копія постанови та виконавчого напису має бути надана клініцисту).

Завдання:

- 1) потрібно підготувати консультацію у даній справі: проаналізувати НПА по військовій службі (пільги на кредити для військових), про виконавче провадження (відкриття ВП на підставі виконавчого напису), судова практика по визнанню ВН таким, що не підлягає виконанню.
- 2) Підготувати позовну заяву про визнання виконавчого напису таким, що не підлягає виконанню. У разі, якщо приватний виконавець відмовляється надавати копію виконавчого напису, також підготувати клопотання про витребування доказів.

НОРМАТИВНІ АКТИ ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Правнича клінічна освіта в Україні: Навчальний посібник за заг. ред. В. М. Суценка. К.: Ваіте, 2020 274 с. [Електронний ресурс] URL: <https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Textbook-Clinical-Legal-Education.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
2. Основи юридичної клінічної практики: Навчально-методичний посібник За ред. А. О. Галая.– К.: Атіка, 2007.– 204 с. [Електронний ресурс] URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/Osnovy-yurydychnoyi-klinichnoyi-praktyky.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
3. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV : станом на 10 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 10.01.2025).
4. Про споживче кредитування : Закон України від 15.11.2016 № 1734-VIII : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#Text> (дата звернення: 10.01.2025).
5. Цивільний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 10.01.2025).

Семінарське заняття №8

ТЕМА 8. Представництво інтересів клієнтів у різних інстанціях

Методичні вказівки

Фізичні особи, що звертаються до юридичної клініки з приводу

забезпечення їхніх прав перед суб'єктами владних повноважень та юридичних осіб публічного права, насамперед стикаються із проблемою оформлення звернення із скаргою, пропозицією, клопотанням чи заявою або для здійснення запиту для отримання певної інформації, на яку не поширюється конституційні обмеження щодо доступу до неї. Тому у цій частині роботи буде розглянуто основні вимоги щодо права на звернення до органів влади та отримання доступу до інформації про приватні дані щодо особи.

Право на звернення є важливим напрямом демократичного розвитку держави і суспільства. Воно забезпечує можливість громадянам України брати участь в управлінні державними та суспільними справами, впливати на поліпшення роботи органів державної влади і місцевого самоврядування, відстоювати і захищати свої права та інтереси.

Питання для обговорення

1. Теоретичні засади представництва клієнта.
2. Особливості представництва інтересів клієнта в органах державної влади, місцевого самоврядування, перед фізичними і юридичними особами.
3. Альтернативні способи вирішення спорів. Медіація.

Практичні завдання

1. Перед заняттям студенти повинні самостійно переглянути відео-сюжети:

Відео-сюжети з каналу “Відкритий суд”:

1. Справа про адміністративне правопорушення
<https://www.youtube.com/watch?v=dkbFvJldqek>
2. Справа про захист честі, гідності та ділової репутації
https://www.youtube.com/watch?v=xuNn_XhkTrw
3. Справа про банкрутство
<https://www.youtube.com/watch?v=JeNFiatuUvU>
4. Справа про визнання договору оренди недійсним
<https://www.youtube.com/watch?v=1kY8d0FUf-Q>
5. Справа про поділ майна подружжя
https://www.youtube.com/watch?v=OEyYY7_BeFY

Викладач обирає будь-який сюжет для обговорення. На обговорення ставляться питання:

1. Дотримання норм процесуального права
2. Позиції сторін у справі
3. Етичність поведінки сторін
4. Оцінка дій сторін
5. Підготовленість сторін до справи
6. Оцінка дій суду.

2. Запропонуйте вирішення справи клієнта із використанням альтернативних методів вирішення спору.

Клієнт уклав договір про отримання споживчого кредиту терміном на 5 років. На період оформлення кредиту, він працював і отримував пенсію. Зараз він втратив роботу, залишилась лише пенсія. Ставка по кредиту фіксована. За 10 місяців користування кредитом, клієнт повернув 32000 тисячі із позичених 48000 плюс. Також, за його словами, до суми заборгованості безпідставно включено 10000 гривень страховки. Про страхування він не знав. Відповідно, наразі, сума боргу зростає, клієнт не має змоги її оплатити. Він звернувся до банку про зменшення кредитної ставки. Однак, банк пропонує перекредитування. Клієнта це не влаштовує. Він категорично налаштований звертатись до суду. Ви вбачаєте перспективи у переговорах з банком, однак і судовий розгляд можливий.

Проаналізуйте проблему та запропонуйте альтернативні способи вирішення спору.

НОРМАТИВНІ АКТИ ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Правнича клінічна освіта в Україні: Навчальний посібник за заг. ред. В. М. Суцєнка. К.: Ваіте, 2020 274 с. [Електронний ресурс] URL: <https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Textbook-Clinical-Legal-Education.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
2. Основи юридичної клінічної практики: Навчально-методичний посібник За ред. А. О. Галає.– К.: Атіка, 2007.– 204 с. [Електронний ресурс] URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/Osnovy-yurydychnoyi-klinichnoyi-praktyky.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
3. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV : станом на 10 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 10.01.2025).
4. Про споживче кредитування : Закон України від 15.11.2016 № 1734-VIII : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#Text> (дата звернення: 10.01.2025).
5. Цивільний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 10.01.2025).
6. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III : станом на 10 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 10.01.2025).

ТЕМА 9. Правопросвітницька робота як напрям діяльності юридичної клініки

Методичні вказівки

Правова освіта у діяльності юридичної клініки є невід’ємним елементом її ефективності як соціального інституту.

Умовно можна виділити такі напрямки правоосвітньої діяльності клініки: 1) підготовка студентів у рамках клінічної освіти з метою набуття ними практичних навиків з юриспруденції; 2) підготовка та проведення практичних семінарів-тренінгів з участю викладачів клінік для адвокатів, юристів підприємств, установ та організацій тощо; 3) проведення заходів щодо правової освіти населення через певні інформаційні заходи шляхом видання буклетів, практичних і навчальних посібників, підручників, залучення студентів клініки до наукової роботи; 4) організація та проведення імітаційних суддівських змагань (дебатів) між студентами у формі Meet Court, участі у інших імітаційних формах юридичних змагань.

Питання для обговорення

1. Поняття, роль і значення правової просвіти.
2. Загальні засади правопросвітньої діяльності юридичних клінік.
3. Напрямки і форми правової освіти.
4. «Практичне право» як оптимальна форма правопросвітньої діяльності юридичної клініки.

Практичні завдання

1. Опрацювати Навчально-методичний посібник для проведення занять з практичного права; авторський колектив; відп. ред. Катерина Дацко. – Київ: Асоціація юридичних клінік України, 2020. – 76 с. (https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2020/11/Prev_Posibnyk_StreetLaw_A5_2020-1.pdf). Обрати один з уроків посібника та провести його для групи.

2. Розробити правопросвітницький буклет на вільну тематику для старшої категорії населення.

3. Розробити презентацію та лекційний матеріал для проведення правопросвітницького заходу для школярів.

НОРМАТИВНІ АКТИ ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI : станом на 31 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
2. Стандарти юридичних клінік України: прийняті Асоціацією юридичних клінік України, схвалені Всеукраїнським З’їздом Асоціації юридичних клінік України Протокол № 2 від 19 червня 2014 року. URL:

<https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/standarti-diyalnosti-yuridichnikh-klinik-ukrajini.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).

3. Правнича клінічна освіта в Україні: Навчальний посібник за заг. ред. В. М. Суценка. К.: Ваіте, 2020 274 с. [Електронний ресурс] URL: <https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Textbook-Clinical-Legal-Education.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).

4. Основи юридичної клінічної практики: Навчально-методичний посібник За ред. А. О. Галая.– К.: Атіка, 2007.– 204 с. [Електронний ресурс] URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/Osnovy-yurydychnoyi-klinichnoyi-praktyky.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).

5. Навчально-методичний посібник для проведення занять з практичного права; авторський колектив; відп. ред. Катерина Дацко. – Київ: Асоціація юридичних клінік України, 2020. – 76 с. [Електронний ресурс] URL: https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2020/11/Prev_Posibnyk_StreetLaw_A5_2020-1.pdf (дата звернення: 02.01.2025).

Теми семінарських занять для заочної форми навчання

Семінарське заняття №1

ТЕМА 1. Юридичні клініки: історія становлення та розвитку, їх мета і завдання

Методичні вказівки

«Юридичні клініки: історія становлення та розвитку, їх мета і завдання» є ознайомчою темою з курсу «Юридична клінічна освіта», так як розкриває загальне уявлення про юридичну клініку.

При підготовці до семінарського заняття слід визначити поняття, особливості, цілі та стратегію Юридичних клінік, передумови виникнення та завдання юридичної клінічної освіти, дослідити світову історію виникнення і розвитку юридичних клінік.

Особливу увагу слід приділити дослідженню започаткування юридичного клінічного руху в Україні, причинам виникнення, особливостям створення та функціонування.

Готуючись до семінарського заняття слід проаналізувати типи юридичних клінік залежно від організаційної структури та напрямів роботи

Питання для обговорення

1. Юридична клінічна освіта: поняття, мета, завдання і соціальна роль.
2. Історія виникнення юридичних клінік.
3. Види і форми правничої клінічної освіти.
4. Право «суспільних інтересів» в діяльності Юридичної Клініки.

Тематика рефератів:

- «Роль правничої клініки в суспільних процесах громади та демократичній державі»
- «Внесок правничої клініки в професійний розвиток молодого правника»
- «Потенційні напрямки діяльності правничої клініки»

НОРМАТИВНІ АКТИ ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 02.01.2025).

2. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI : станом на 31 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
4. Про затвердження Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України : Наказ МОН України від 03.08.2006 № 592. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-06#Text> (дата звернення: 02.01.2025).
5. Стандарти юридичних клінік України: прийняті Асоціацією юридичних клінік України, схвалені Всеукраїнським З'їздом Асоціації юридичних клінік України Протокол № 2 від 19 червня 2014 року. URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/standarti-diyalnosti-yuridichnikh-klinik-ukrajini.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
6. Правнича клінічна освіта в Україні: Навчальний посібник за заг. ред. В. М. Суцєнка. К.: Ваїте, 2020 274 с. [Електронний ресурс] URL: <https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Textbook-Clinical-Legal-Education.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
7. Основи юридичної клінічної практики: Навчально-методичний посібник За ред. А. О. Галая.– К.: Атіка, 2007.– 204 с. [Електронний ресурс] URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/Osnovy-yurydychnoyi-klinichnoyi-praktyky.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).

Семінарське заняття №2

ТЕМА 6. Надання консультацій

Методичні вказівки

Консультавання клієнта є ключовим етапом роботи над справою. У багатьох справах консультавання не є завершальним етапом роботи, особливо коли йдеться про судове представництво. У такій ситуації справи часто проходять кілька етапів консультавання.

Проте значення консультавання полягає у тому, що саме у ньому найяскравіше виявляється та послуга, заради отримання якої звернувся клієнт до Юридичної клініки.

Консультавання є складовою частиною діяльності будь-якого юриста. Консультавання - це особливий вид інтелектуальної та практичної взаємодії юриста і клієнта, з допомогою якої юрист сприяє клієнту в прийнятті рішень.

Питання для обговорення

1. Поняття консультавання.
2. Стилї консультавання.

3. Підготовка до консультування.
4. Підготовка тексту консультаційного висновку.

Практичні завдання

На основі поданих фабул провести симуляцію консультування: 2 студенти консультують у команді, 3-й студент грає роль клієнта.

Фабула 1:

До юридичної клініки звернувся клієнт з проблемним кредитом у банку. Ще у далекому 2012 році він користувався кредитною картою: то брав, то повертав кошти, знову брав і не завжди повертав. Через захворювання на ігromанію, кредит зріс. А клієнт перестав віддавати тіло кредиту та нараховані відсотки. Через певний період часу клієнт отримав позов, у якому банк вимагав стягнути суму, вдвічі більшу за тіло кредиту. Клієнт звернувся за допомогою, адже надійшла повістка про призначення судового засідання.

Завдання для студента-клієнта: користуючись класифікацією проблемних клієнтів (навчальний посібник «Правнича клінічна освіта» с.128-131) зіграти роль проблемного клієнта (Категорія «Балакучий» або «Мовчазний»).

Завдання для групи: слідкувати за дотриманням структури інтерв'ю, дотримання етичних принципів під час консультування та чи враховано рекомендації при налагодженні комунікації з відповідною категорією клієнтів.

Фабула 2:

Звернулася клієнтка за отриманням правової допомоги. Вона випадково виявила через електронний сервіс, що банк подав на неї позов до суду і слухання призначено через пару днів. Оскільки вона проживає не за місцем реєстрації, то повісток не отримувала. Погодитись погасити всю вказану в позові суму в повному обсязі вона не може через складне матеріальне становище. Що їй порадити? Завдання для студента-клієнта: користуючись класифікацією проблемних клієнтів (навчальний посібник «Правнича клінічна освіта» с.128-131) зіграти роль проблемного клієнта (Категорія «Хитрун» або «Недовірливий»).

Завдання для групи: слідкувати за дотриманням структури інтерв'ю, дотримання етичних принципів під час консультування та чи враховано рекомендації при налагодженні комунікації з відповідною категорією клієнтів.

Фабула 3:

До військовослужбовця, учасника бойових дій, банком подано позов про стягнення заборгованості за кредитним договором. Клієнт просив допомогти із підготовкою заперечень на позовну заяву щодо списання суми відсотків за кредитом, адже проходив військову службу.

Завдання для студента-клієнта: користуючись класифікацією проблемних

клієнтів (навчальний посібник «Правнича клінічна освіта» с.128-131) зіграти роль проблемного клієнта (Категорія «Сутяжник» або «Нав'язливий»).

Завдання для групи: слідкувати за дотриманням структури інтерв'ю, дотримання етичних принципів під час консультування та чи враховано рекомендації при налагодженні комунікації з відповідною категорією клієнтів.

НОРМАТИВНІ АКТИ ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Правнича клінічна освіта в Україні: Навчальний посібник за заг. ред. В. М. Сущенко. К.: Ваіте, 2020 274 с. [Електронний ресурс] URL: <https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Textbook-Clinical-Legal-Education.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
2. Основи юридичної клінічної практики: Навчально-методичний посібник За ред. А. О. Галай.– К.: Атіка, 2007.– 204 с. [Електронний ресурс] URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2017/07/Osnovy-yurydychnoyi-klinichnoyi-praktyky.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).
3. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV : станом на 10 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 10.01.2025).
4. Про споживче кредитування : Закон України від 15.11.2016 № 1734-VIII : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#Text> (дата звернення: 10.01.2025).
5. Цивільний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 10.01.2025).